

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Aşağıda belirtilen sorularımızın Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanı **Murat KURUM** tarafından Anayasa'nın 98. ve TBMM İçtüzüğü'nün 96. ve 99. maddeleri uyarınca yazılı olarak cevaplandırılmasını arz ederim.

Ayten KORDU

Tunceli Milletvekili

13 Şubat 2024 tarihinde Erzincan İliç'teki Anagold Madencilik Sanayi ve Ticaret A.Ş. tarafından işletilen Çöpler Kompleks Madeni'nde meydana gelen toprak kayması, 9 işçinin hayatını kaybetmesi öncesinde felaketin göz göre göre geldiğine dair birçok işaret mevcuttur. Söz konusu madenin kapasite artışı ve açık ocak genişleme projeleri, çevresel ve sosyal etkileri göz ardı edilerek yürütülmek istenmiş; ancak hukuki süreçler sonucunda mahkemeler tarafından iptal edilmiştir.

2021 yılında Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığı tarafından verilen "Çöpler Kompleks Madeni 2. Kapasite Artışı ve Flotasyon Tesisi Projesi"ne ilişkin ÇED olumlu kararı ile 2023 yılında Erzincan Valiliğince verilen "Çevresel Etki Değerlendirmesi Gerekli Değildir" kararları, Türk Mühendis ve Mimar Odaları Birliği (TMMOB) tarafından açılan davalar sonucu iptal edilmiştir. Mahkemeler, projelerin çevresel ve teknik etkilerinin yetersiz değerlendirildiğini belirlemiş, bu doğrultuda verilen kararları hukuka aykırı bulmuştur. Son olarak Danıştay, ilgili kurumların temyiz taleplerini reddederek mahkeme kararlarını kesinleştirmiştir.

Ancak hukuki süreçlerin tamamlanmış olmasına rağmen, ilgili idarelerin bu kararları nasıl uygulayacağı belirsizliğini korumaktadır. Özellikle Erzincan İliç'te yaşanan çevresel tahribat ve 9 madencinin hayatını kaybettiği felaket göz önüne alındığında, bu kararların etkin şekilde uygulanması büyük önem taşımaktadır. ÇED süreçlerinin bilimsel esaslara dayanması, halkın katılımının sağlanması ve çevresel etkilerin önlenmesi adına, Bakanlığınızın bu konudaki tutumu hayati önemdedir.

Çevresel etkileri göz ardı eden uygulamaların Bakanlık tarafından devam ettirilmesi, benzer sorunların tekrar yaşanmasına sebep olma riskini taşımaktadır. Bu nedenle Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığı tarafından konuya ilişkin alınacak önlemler büyük bir elzemdır.

Bu anlamda çevre ve halk sağlığını doğrudan ilgilendiren bu tür projelerde bilimsel ve hukuki kriterlere uygun hareket edilmesi gerektiği açıktır. Bakanlığınızın ÇED süreçlerinde daha şeffaf, bilimsel ve toplum yararına yönelik kararlar almasını sağlamak adına, aşağıdaki soruların yanıtlanması gerekmektedir.

Bu bağlamda;

- 1- Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığı'nın, Danıştay tarafından onanan İliç madenine ilişkin iptal kararlarına rağmen maden sahasında faaliyetlerin devam etmesine göz yummasının sebepleri nelerdir?
- 2- Danıştay tarafından kesinleşen mahkeme kararı doğrultusunda mevcut Çöpler bölgesinde halen faaliyet yürüten Maden şirketleri üzerinde idari olarak gerekli uygulama yapılacak mıdır veya uygulama ilgili herhangi bir planınız var mıdır?
- 3- TMMOB'un başvuruları üzerine başlatılan hukuki süreçle 2021 ve 2023 yıllarında iptal kararları verilmesine karşın madenin faaliyetlerine devam etmesinin çevresel sonuçlarına ve yaşanan can kayıplarına ilişkin Bakanlık tarafından herhangi bir inceleme yapılmış mıdır?
- 4- ÇED süreçlerinde bilimsel kriterlerin tam anlamıyla değerlendirilmesi ve kamu yararının korunması adına Bakanlığınızın aldığı tedbirler nelerdir?
- 5- Erzincan İliç'te yaşanan maden faciasının ardından bölgedeki madencilik faaliyetlerinin çevresel etkileri yeniden değerlendirilecek midir?

- 6- ÇED raporları hazırlanırken bağımsız bilim insanları ve sivil toplum kuruluşlarının görüşlerine yer verilmesi adına Bakanlığınızın herhangi bir çalışması bulunmakta mıdır?
- 7- Türkiye genelinde benzer ÇED süreçleriyle yürütülen maden projelerinin denetimleri artırılacak mıdır?
- 8- Erzincan Valiliği tarafından verilen "ÇED gerekli değildir" kararına ilişkin denetim yapılmış mıdır? Benzer kararların verilmemesi adına bir düzenleme planlanmakta mıdır?
- 9- Çöpler Kompleks Madeni ve diğer maden sahalarında çevresel denetimlerin sıklığı ve içeriği hakkında bilgi verebilir misiniz?
- 10- ÇED süreçlerinde kamuoyunun ve konunun uzmanı ilgili kurumların daha etkin katılımını sağlamak adına Bakanlığınız tarafından yeni düzenlemeler yapılacak mıdır?
- 11- 13 Şubat 2024'te tarihinde gerçekleşen İliç Maden Faciası öncesinde felaketin geleceğini rapor eden ve hukuki süreçlere başvuran TMMOB gibi konunun uzmanı ilgili meslek odalarının madencilik projelerine yönelik yaptığı itirazlar Bakanlık tarafından nasıl değerlendirilmektedir?
- 12- Maden Faciasının gerçekleştiği yerdeki liç yığınlarını taşıma işlemleri halen devam etmekte midir? Eğer devam ediyorsa, halen taşınması gereken ne kadar malzeme bulunmakta ve taşınan malzeme hangi alanlara yönlendirilmektedir?
- 13- Taşınan liç yığınları geçici depolama alanlarına mı, yoksa kalıcı depolama alanlarına mı yapılmaktadır? Kalıcı depolama alanları varsa, bu alanların tam lokasyonu nedir? Örneğin, eski ana ocak gibi spesifik bir alan var mıdır?
- 14- Liç taşıma işlemleri dışında, maden sahasında cevher çıkarma, işleme veya diğer ilgili faaliyetler sürdürülmekte midir? Özellikle, diğer maden sahalarından gelen malzemelere yönelik bir işlem veya oksitli faaliyetler yapılmakta mıdır? Eğer

böyle faaliyetler sürdürülüyorsa, bu faaliyetlerin kapsamı nedir ve hangi mevzuat ve yasal düzenlemelere dayanılarak gerçekleştirilmektedir?

- 15-Erzincan İliç bölgesinde yeni bir Çevresel Etki Değerlendirmesi (ÇED) ve izin süreci başlatılmış mıdır? Eğer süreç başlatıldıysa, hangi aşamaya gelinmiştir ve mevcut durum nedir?